

INFORMATIEVE RAAD 12 NOVEMBER 2020

Notulen van de vergadering

Voorzitter: mevrouw B.H.M. Wielage

Griffier: de heer H. Nubé

Tevens aanwezig: mevrouw H. van 't Riet (GL), mevrouw A-M de Smalen (GL), de heer H. Berkhout (D66), mevrouw J.A. Pietersen (D66), de heer R. Poelwijk (D66), de heer J.A. Jägers (VVD), de heer E.H. Timmer (VVD), mevrouw S. Kuilman (PvdA), de heer N.C. Portegijs (PvdA), de heer P.A. Prins (OPD), de heer M. Sannes (OnPD), de heer J.G.M. Sikking (OnPD), de heer L.R. Smits (OnPD) en de heer W. Advokaat (OD)

Vanuit het college aanwezig: wethouder A.J.M. Scholten en wethouder M.A. Sikkes-van den Berg

1. Opening en mededelingen door de voorzitter, vaststelling agenda

De voorzitter heet iedereen van harte welkom.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen portefeuillehouder Scholten

Er zijn geen mededelingen.

3. Omgevingsagenda Diemen

Ouderenpartij Diemen zegt dat de participatieagenda er goed uitziet maar er wordt voornamelijk gesproken over centrale bijeenkomsten. Het is ook goed om keukentafelbijeenkomsten te houden. Dat zijn gesprekken in de straat, in de wijk, bij mensen aan de keukentafel. Het is goed om in individuele gesprekken gegevens op te halen over hoe mensen denken over hoe de toekomst van Diemen ingevuld kan worden.

VVD is positief dat in deze agenda concrete stappen worden gezet naar de omgevingsvisie. De agenda ziet er kwalitatief goed uit. Het is een goed raamwerk om de discussie met inwoners en andere partijen te voeren. Over de communicatie en de participatie lijkt goed te zijn nagedacht. Het viel op dat als een van de grootste uitdagingen wordt gezien dat Diemen zelfstandig moet blijven. Dat is ook een uitdaging die de VVD ziet maar de vraag is of het gebrek aan ruimte niet gaat leiden tot een te grote afhankelijkheid van de regiogemeenten en

met name van Amsterdam. Wat dat kan betekenen wordt gezien aan de ontwikkelingen met betrekking tot de buitensport.

PvdA zegt dat het een erg informatief en lezenswaardig document is. Het doet goed om te zien dat de enquête die hieraan vooraf ging door heel veel Diemenaren en partners van de gemeente is ingevuld. De uitkomst geef duidelijk aan met welke problemen zij te maken hebben. Enerzijds bijvoorbeeld de vraag naar betaalbare woningen en anderzijds de behoefte aan groen waarbij wel nader moet worden gedefinieerd wat er precies mee bedoeld wordt.

Er worden een aantal trends genoemd in de omgevingsagenda. Het onveiligheidsgevoel neemt af maar tegelijkertijd zijn er meer zorgen over cybercriminaliteit en ondermijnende criminaliteit. Dat laatste wordt goed ontvangen met Scheerlicht maar cybercriminaliteit is moeilijk aan te pakken. Dat is iets om over na te denken. Zorgelijk is het toenemen van de sociaaleconomische verschillen in de samenleving. Ondanks dat daar in Diemen een beleid op wordt gevoerd bestaat het risico dat er een ruimtelijke scheiding ontstaat tussen die groepen. Dat moet echt worden voorkomen. Hoe wordt verder geconcretiseerd dat kwetsbare groepen door de overheid beschermd moeten worden?

Het is heel mooi dat steeds meer Diemenaren actief zijn betrokken bij hun leefomgeving maar er zijn groepen die minder gewend zijn om van zich te laten horen of groepen die wantrouwend zijn tegenover de overheid. Het is heel belangrijk om ook die groepen te benaderen en actief te betrekken zodat iedereen kan meedoen. Hopelijk voorziet de communicatie- en participatieaanpak daarin.

In de raad is meerdere keren gezegd dat de ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en voorzieningen wellicht wat moeten worden getemporeerd in afwachting van de omgevingsvisie omdat er zorgen zijn of alles wel past. De omgevingsvisie is een onderlegger om keuzes te maken maar de gemeente moet zelf die moeilijke politieke keuzes maken.

D66 zegt dat hiermee een stap kan worden gemaakt naar het integrale plan waar al vaker met elkaar over gesproken is met voldoende draagvlak bij de bewoners zodat er een goede basis is voor het maken van de juiste keuzes. Belangrijk is dat er niet alleen aandacht is voor Diemen maar er dient ook aandacht te zijn voor Diemen in de regio. Er worden huizen gebouwd in Diemen maar ook Amsterdammers en andere inwoners uit de regio komen hier wonen en andersom. Op zich ziet het participatieverhaal er goed uit en de wijze waarop dit aangepakt gaat worden. De participatie moet volgend jaar extra goed worden aangepakt met steun van de participatiemedewerker met volledige betrokkenheid van de raadsleden vanaf het eerste uur. Belangrijk is dat alle inwoners worden betrokken maar de ouderen worden in het stuk gemist. Die hebben hun eigen visie en belangen en zeker de ouderen die wat beperkingen hebben. Alle mensen moeten er bij worden betrokken en voldoende in aantal.

GroenLinks vindt het een stuk dat een goede analyse geeft van de trends en ontwikkelingen in Diemen. De resultaten van de gehouden enquête zijn op een heel goede manier in het stuk verwerkt. Er is heel veel moeite gedaan om informatie vanuit Diemen op te halen. In het stuk worden ook heel duidelijk de dilemma's en kansen weergegeven en die geven een goede aanzet voor het verdere gesprek over wat we in Diemen willen en vooral samen met de inwoners het gesprek aangaan van wat willen we met Diemen en wat misschien ook niet zodat hier een gedeelde visie uit kan komen. Vaak wordt het woord voorzieningen gebruikt maar dat kan beter worden vervangen door voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en onderwijs zodat het voor iedereen duidelijk is wat daaronder wordt verstaan.

Er is heel duidelijk nagedacht over hoe straks de bewoners en stakeholders in de gemeente worden meegenomen in deze vervolgstap om het gesprek aan te gaan met de mensen in Diemen over de kansen en dilemma's. De mensen die vaak niet meedoen met dit soort

dingen dienen actief te worden benaderd. Doe serieus moeite om die mensen te bereiken. Als dat de eerste keer niet goed gaat moet het nog een paar keer worden geprobeerd. Er zijn bijvoorbeeld mensen die geen tuin of balkon hebben en juist ook graag gebruik maken van de buitenruimte. Wat verwachten zij van de openbare ruimte in Diemen? Hoe willen ze die gebruiken? De website is nog in het beginstadium maar er staan een paar leuke interviews met mensen en voor digitaal vaardig mensen is het een goede gelegenheid om een forum te hebben over de dilemma's die genoemd worden.

D66 merkt op dat niet iedereen de mogelijkheid heeft om naar een website toe te gaan. Het moet dus ook gewoon via de krant en op andere manieren worden geprobeerd.

GroenLinks zegt dat dit precies wordt bedoeld. Zorg ervoor dat je de mensen meeneemt die niet zo makkelijk meedoen. Voor de mensen die daar makkelijk van gebruik maken is zo'n forum op een website een hele mooie manier om daar de discussie te kunnen voeren.

Ouderenpartij Diemen benadrukt dat daarom is gepleit voor keukentafelgesprekken want dat is een hele goede niet digitale manier om informatie op te halen.

GroenLinks zegt dat er ook in het stuk staat de straat op. Er moet echter worden geprobeerd om mensen te spreken die niet uit zichzelf naar je toe komen. Het is een goed stuk en het gedeelte over de participatie is ook heel goed. De kaartenatlas is heel informatief om daarnaar te kijken en ideeën op te doen. De fractie kan zich goed vinden in de gevraagde beslissingen.

Onafhankelijke Partij Diemen vindt het een goede zaak dat gesprekken zijn gevoerd met adviesraden en andere stakeholders. Dit is een goed begin van de participatie. Het gaat niet alleen over waar Diemen heen gaat maar ook over wat wordt achtergelaten. De omgevingsvisie dient uiterlijk op 1 december 2023 van kracht te zijn. Waarom wordt dan de ambitie uitgesproken om al in 2021 een omgevingsvisie te hebben? Graag aandacht voor de jeugd en de ouderen en de luchtkwaliteit. In 2022 zijn er verkiezingen en waarom moet dan juist daarvoor Diemen een omgevingsvisie hebben? Heeft de raad nog invloed op de punten richting definitieve omgevingsvisie?

Ons Diemen is van mening dat er sprake is van een kwalitatief goed stuk. Het is heel breed opgezet maar goed te lezen en toegankelijk voor elke inwoner. Op pagina 33 staat hierbij hoort ook de opgave om de leefomgeving klimaatadaptief te maken om toekomstige hittestress te voorkomen. Echter, Diemen heeft momenteel al last van hittestress. Helaas staat er geen bronvermelding bij de kaarten op de kaartenatlas.

Wethouder Scholten zal de vele complimenten doorgeven aan de medewerkers die hierbij zijn betrokken. Het is niet de bedoeling dat het een stuk is van de raad of van het college maar dat het een stuk is voor alle Diemenaren. Dat betekent dat een stevige inspanning moet worden verricht om iedereen die dat wil erbij te betrekken. Natuurlijk gebeurt in deze tijd heel veel via internet maar er zal ook aandacht worden gegeven aan andere vormen van communicatie. Binnenkort komt er weer een Diemer Info waarin wordt verteld over de ontwikkeling van de omgevingsvisie en de discussie die met elkaar gevoerd gaat worden hierover. Geprobeerd wordt om iedereen daarbij te betrekken. Op pagina 2 van het participatiestuk wordt al de suggestie gedaan dat mensen die dat willen individueel gesprekken kunnen aanvragen met medewerkers om hun input te geven over de omgevingsvisie. Er zal als het mogelijk is ook de straat worden opgegaan om mensen aan te

spreken. Hopelijk zullen in het voorjaar de coronamaatregelen iets soepeler zijn waardoor hiermee iets kan worden gedaan.

Het woord voorzieningen zal nader worden gedefinieerd. Dan gaat het over sport, recreatie, wandelmogelijkheden, fietsmogelijkheden, de Omval, winkelveorzieningen, restaurants et cetera. Er wordt gesproken met stakeholders en alle gemeenten in de omgeving en nog wat organisaties die in de omgeving bezig zijn. Ook omdat Diemen afhankelijk is van de omgeving. Voor schaatsen, rugby, ijshockey, golven et cetera moet men naar een andere gemeente. In alle omgevingsvisies wordt gezien dat de bewoners voor allerlei activiteiten naar buurgemeenten moeten. Zelfs de gemeente Amsterdam kan niet functioneren zonder zijn directe omgeving. Diemen biedt 16.000 werkplekken aan maar daar werken nog geen 1000 Diemenaren.

Dit stuk gaat over de toekomst en dus ook over toekomstige hittestress en niet over het bestrijden van de huidige hittestress. De verwachting is ook dat hittestress aanzienlijk gaat toenemen door klimaatwijzigingen. Voor veel kaarten is de gemeente Diemen de bron maar er zal worden bekeken of het voor de behandeling noodzakelijk is dat bij andere kaarten een bronvermelding plaatsvindt. Als Ons Diemen vastloopt bij deze illustraties van stellingen kan altijd contact met de organisatie worden opgenomen.

In het overgangsrecht in 2022 worden alle bestemmingsplannen omgezet in een omgevingsplan en het is niet verstandig om lange tijd om dingen naast elkaar te hebben. Daarom de ambitie om al in 2021 de omgevingsvisie vast te stellen. In de omgevingsvisie worden het afwegingskader en de doelen vastgesteld die de gemeente zichzelf wil geven. De omgevingsvisie zal regelmatig weer onderwerp van gesprek zijn in de raad waarbij op sommige punten bijstellingen zullen plaatsvinden. De raad krijgt er alle gelegenheid voor om punten in te brengen voor de omgevingsvisie. Het heeft geen zin om de vaststelling van de omgevingsvisie uit te stellen want straks is er een nieuwe raad en de organisatie moet met de nieuwe Omgevingswet aan de slag. Het duurt nog zeker een jaar om de slotdocumenten te creëren voor de aanstaande omgevingsvisie.

70% van de inwoners van Diemen heeft geen tuin en daarom komt de aandacht voor het publieke groen zeker vanzelf. Zeker in deze tijd hebben mensen daar wellicht extra aandacht voor. Het is vrij aan alle inwoners en de raad om punten uit de discussie te halen en die nader te benadrukken. Er is ook geprobeerd om een brede context te schetsen in de omgevingsagenda.

Ouderenpartij Diemen is van mening dat alle raadsleden de straat op kunnen gaan of het initiatief kunnen nemen om met mensen in gesprek te gaan aan de keukentafel. De vraag daarbij is of dit kan worden gefaciliteerd door de gemeente. Misschien is het wel goed om dat samen met een medewerker van de gemeente te doen.

GroenLinks wijst erop dat iedere bewoner het raadslid met een zekere kleur beziet. Uiteraard kunnen alle raadsleden die gesprekken voeren maar het is geen deel van het participatieproject dat de gemeente uitzet.

Ouderenpartij Diemen wijst erop dat alle raadsleden mensen in Diemen kennen die niet digitaal vaardig zijn en niet in 1^e instantie naar de gemeente stappen om hun mening te geven over de omgevingsagenda. Dit zou kunnen worden gefaciliteerd door de gemeente om die gesprekken te voeren. Het is ook goed om te horen van de mensen van wat laten we achter.

Ons Diemen stelt dat wanneer de kaarten zijn bedoeld om informatief te zijn voor de raad er een bronvermelding bij moet.

De voorzitter wijst erop dat de wethouder al heeft gezegd dat hij hiernaar gaat kijken en dat als er conclusies aan worden verbonden de noodzaak van een bronvermelding zal worden bekeken.

D66 benadrukt dat het belangrijk is dat ook de ouderen worden meegenomen in het participatieverhaal.

GroenLinks zegt dat raadsleden heel goed gesprekken kunnen voeren met mensen die niet zo digitaal zijn of zo makkelijk hun mening geven en die input kunnen de raadsleden inbrengen op het moment dat de raad zijn bijdrage levert. Dan kan worden aangegeven dat dit door bewoners is meegegeven. Het lijkt heel ingewikkeld voor de gemeente om voor alle raadsleden en fractieopvolgers dit te gaan organiseren.

Wethouder Scholten geeft aan dat met de voorbereidingsgroep zal worden bekeken of bijvoorbeeld ouderenorganisaties apart moeten worden benaderd. Raadsleden moeten gesprekken voeren met bewoners en bewonersorganisaties over hoe zij dat zien. Natuurlijk zijn er ook nog andere bijeenkomsten waar raadsleden kunnen aanschuiven maar dan is het de bedoeling dat zij toehoorders zijn en dat vooral het gesprek wordt gevoerd tussen mensen van de voorbereidingsgroep en inwoners. Dat geldt ook voor spreker en collega-wethouder Sikkes. Zij zullen benadrukken van doet u alstublieft mee maar niet actief die gesprekken gaan voeren met bewoners opdat het een open gesprek is waar het college geen politieke sturing aan geeft. De politici komen immers nog ruim aan bod aan het eind van het proces. Daarom zullen individuele gesprekken van raadsleden of groepen van raadsleden met bewoners ook niet worden gefaciliteerd omdat dat per definitie gekleurde gesprekken zijn. Het is terecht dat die gesprekken gekleurd zijn omdat raadsleden iets uitdragen over hun maatschappijvisie. Natuurlijk kunnen raadsleden contactadressen et cetera krijgen van organisaties maar het is het politieke handwerk van raadsleden om op hun manier contacten met de inwoners van Diemen te onderhouden. Daar zal geen ambtelijke ondersteuning voor worden geleverd. De 2 projecthouders zijn zeer terughoudend in deze discussie. Zij nodigen iedereen uit om aan de gesprekken mee te doen maar die moeten vooral de gesprekken voeren met mensen uit de organisatie. Zij zullen dat overigens allemaal vastleggen en de raad wordt op de hoogte gehouden van wat er is besproken en wat daaruit is gekomen.

De voorzitter concludeert dat er extra aandacht is voor mensen die wellicht kleiner behuisd zijn waardoor juist de buitenruimte heel belangrijk is en bepaalde doelgroepen zullen niet worden vergeten. De raadsleden zullen worden geïnformeerd dat die groepen goed worden bereikt.

Ouderenpartij Diemen is het niet eens met de paternalistische benadering van de wethouder alsof raadsleden alleen maar politiek gestuurde gesprekken kunnen voeren. Het gaat om het ophalen van informatie bij mensen die niet zelf het initiatief nemen om in gesprek te gaan met de gemeente. Het ambtelijk apparaat dient na te denken over hoe de raadsleden die gesprekken goed kunnen voeren en die informatie kunnen ophalen.

De voorzitter heeft begrepen dat de insteek van de wethouder is dat er zo neutraal mogelijk gesprekken worden gevoerd waarbij in 1^e instantie de bestuurders op de achtergrond zijn maar de Ouderenpartij Diemen biedt aan dat raadsleden eventueel bereid zijn om informatie op te halen.

Wethouder Scholten benadrukt dat raadsleden bekend zijn in Diemen en iedereen weet dat ze van een bepaalde partij zijn en dat die gesprekken dus per definitie gekleurd zijn. Als dat niet zo is hebben ze hun werk niet goed gedaan.

PvdA vraagt waar de Ouderenpartij Diemen tot nu toe zijn informatie vandaan haalt. De PvdA organiseert regelmatig bijeenkomsten en waarschijnlijk zal ook over dit onderwerp een bijeenkomst worden georganiseerd waar iedereen welkom is en daarbij is geen ambtelijke bijstand nodig.

Ouderenpartij Diemen gaat het om de mensen die niet automatisch naar de gemeente stappen. De fractie kent veel van deze mensen en de vraag is of dat op enigerlei wijze kan worden gefaciliteerd zonder dat wordt verondersteld dat politiek gekleurde informatie wordt ingebracht in deze discussie. Het is nog steeds een open discussie, niets ligt nog vast. Aan het ambtelijk apparaat wordt gevraagd om mee te denken of ze dit kunnen faciliteren. De participatie dient vanaf het begin goed vorm te worden gegeven.

GroenLinks vraagt of de Ouderenpartij Diemen niet de gemeente kan faciliteren of die mensen kan faciliteren om het gesprek met de gemeente aan te gaan.

Ouderenpartij Diemen heeft de ervaring dat er veel wantrouwen en kritiek is op het gemeentebestuur. Soms hebben mensen de behoefte om hun hart te luchten bij de volksvertegenwoordigers. Het gaat nu om een vrije procedure bij de totstandkoming van de omgevingsagenda en dan is het vrijuit praten beter dan wanneer het is met een ambtenaar of een wethouder.

Wethouder Scholten stelt dat dit de verantwoordelijkheid is van ieder raadslid. Zij zijn ruim voorzien van informatie ten behoeve van deze discussie. Als uit de voorbereiding of na afloop van die gesprekken blijkt dat er iets onhelder is zijn het ambtelijk apparaat en ook de wethouders altijd bereid om een handreiking te doen om uit die vraag te komen. De gesprekken zijn geheel voor verantwoordelijkheid van het individuele raadslid.

De voorzitter is van mening dat de Ouderenpartij Diemen heeft bedoeld dat zij graag die input wil doorgeven over hoe die mensen denken over de omgeving en of zij daar misschien nog ideeën over hebben die zij door willen geven via de raadsleden.

Ouderenpartij Diemen zegt dat de raadsleden het proces niet hoeven toe te lichten, al die denkrichtingen die er achter zitten. De volksvertegenwoordigers zouden enige ondersteuning moeten kunnen krijgen maar de wethouder heeft al een handreiking gedaan.

Wethouder Scholten geeft aan dat het college altijd geïnteresseerd is in signalen uit de samenleving die via raadsleden worden doorgegeven en dat geldt niet alleen voor dit onderwerp.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

4. Mededelingen portefeuillehouder Sikkes-van den Berg

Er zijn geen mededelingen.

5. Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte

Wethouder Sikkens meldt dat het stuk even op zich heeft laten wachten. Mede door verschuivingen in de bestuurlijke ambities moest ook in het PGO het een en ander worden aangepast. Dit programma sluit ook aan bij de ambtelijke capaciteit, het benodigde onderhoud en de beschikbare financiën. De laatste jaren is een omslag gemaakt van plannen maken naar realisatie in de buitenruimte en daarbij was er ook sprake van projecten die ingeschoven werden zoals de sporthal en de verkeerstructuur van Diemen Zuid. Hier moest getemporiseerd worden en dat had soms vervelende keuzes tot gevolg. Dit past ook in het beeld van het door de raad vastgestelde beleidsplan wegen waarin is gekozen om Diemen Noord later op te hogen dan theoretisch nodig zou zijn om te voorkomen dat de bewoners elke 10 jaar hun tuin zouden moeten ophogen.

Op basis van zettingen en schadebeelden is het goed mogelijk om voorspellingen te doen op welke wijze onderhouden moet worden. Dit heeft met name te maken met het verzakken van de ondergrond. Als de maximale zetting is bereikt begint het noodzakelijke groot onderhoud te spelen. Om het kwaliteitsniveau te behouden is het noodzakelijk om niet teveel van de planning van het groot onderhoud af te wijken. Sommige grote wijken zijn echter redelijk kort op elkaar gebouwd en daardoor ontstaan er pieken en dalen zowel in voorbereiding als in uitvoering. Daarnaast heeft het ongewenste effecten op de locaties en op de organisatie. Dat is niet goed voor de continuïteit in het personeelsbestand. Daarom is het zaak om dit te proberen uit te pakken en dat is wat dit programma voorstelt.

Zo is de wijk Akkerland in 1^e instantie op basis van technische onderzoeken naar voren geschoven om daarmee ook een dal te vullen. Echter, dit dal treedt iets later op en daardoor kan het nu iets naar achteren worden geschoven. In de gegevens voor na 2025 is ook een solide financieel beleid gepresenteerd. Helaas heeft de planning de afgelopen jaren flink onder druk gestaan door alle ontwikkelingen in de openbare ruimte. Daarbij het vertrek van de manager openbare ruimte en diverse vacatures. Dat maakt dat de uiteindelijke uitvoering van het programma onder druk is komen te staan. Voorts waren er in de organisatie geen tools om dit goed op te kunnen vangen en voor de raad in beeld te kunnen brengen. Diemen '22 zal daarin hopelijk verandering brengen.

VVD hoopt dat de openbare ruimte in Diemen veilig is en blijft. Daar waar de veiligheid in het geding is wordt het budget dagelijks onderhoud aangesproken maar wordt zo niet het risico gelopen dat in het budget dagelijks onderhoud de gemeente straks wordt geconfronteerd met overschrijdingen? Door programmatisch onderhoud worden risico's vermeden en onvoorziene uitgaven voorkomen. Is de verschuiving naar dagelijks onderhoud bij problemen wel verstandig?

De indruk is dat de onderhoudsplannen erg uitlopen, vooral als je kijkt naar het ophogen van Diemen Noord. Wat is daar toch aan de hand? Kan de gemeente geen personeel krijgen? De plannings zouden worden ingehaald door straten tegelijk aan te passen maar daar komt weinig van terecht. Wellicht worden de plannings niet gehaald en moet daarom onderhoud plaatsvinden om de veiligheid her en der te waarborgen? Dan lopen inderdaad die kosten nog verder op.

De kosten voor de busbaan in Diemen Zuid zijn in de voorliggende PGO sec teruggebracht tot asfaltonderhoud. De lagere bijdrage aan de aanpassingen van de busbaan en het uitstellen van projecten zorgen ervoor dat de voorzieningen niet negatief worden maar wat wordt er nu wel en niet aan de busbaan gedaan en wat is het verschil met wat eerst voorzien was?

Het PGO is tot stand gekomen zonder participatie omdat het technisch van aard zou zijn maar het uitvoeren van onderhoud aan de openbare ruimte is toch bij uitstek een kans om inwoners mee te laten denken over de inrichting. Worden de inwoners wel tijdig betrokken? Er leven bijvoorbeeld in Diemen Noord ideeën over de inrichting van straten om bijvoorbeeld tot betere mogelijkheden te komen om elektrische voertuigen op te laden.

In Holland Park is de openbare ruimte zodanig ingericht dat er zeer beperkt kan worden geparkeerd. Daardoor zijn er geen of te weinig mogelijkheden om elektrische voertuigen op te laden terwijl in de overdekte parkeergarages geen laadvoorzieningen worden aangebracht in verband met de brandveiligheid. Kan de wethouder met suggesties komen om het opladen van elektrische voertuigen al dan niet in de openbare ruimte toch mogelijk te maken? Begrepen is dat het college maatwerk gaat leveren wat betreft de aanplant van dikke bomen en dat het zal worden gedaan daar waar het kan. Dat is een adequate reactie.

Onafhankelijke Partij Diemen merkt op dat er in de voordracht 3 alternatieven staan, namelijk aanvullen van de tekorten, uitstellen van geplande projecten en aanpassen van het onderhoudsbudget voor de busbaan. Wat houdt het uitstellen van het onderhoudsbudget voor de busbaan in? Moet de raad gaan kiezen uit de 3 voorgelegde alternatieven? De fractie wil controleren of wat er staat in de memo over de dikke bomen allemaal klopt en daarom kan dit voorstel geen hamerstuk worden. Niet duidelijk is of dit een algemeen stuk is voor bomen of dat het exact gebaseerd is op Diemen.

D66 gaat ervan uit dat die 3 alternatieven tot stand komen omdat de gemeente met een groot negatief resultaat zit. Dan kan niet alles worden gedaan. De keuze is om een investering te doen van 6 miljoen of om het uit te smeren en om dingen te doen op de juiste momenten zodra het geld en de capaciteit daarvoor is. Sinds 2017 zijn er ook meerdere projecten op de lijst gekomen. De fractie gaat mee in het voorstel van het college om in te stemmen met alternatief 3.

Ouderenpartij Diemen begrijpt dat de financiële gevolgen van projecten naar voren halen en andere projecten vertragen 4 miljoen zou kosten maar dat kan worden voorkomen door voor deze aanpak te kiezen. Als die geplande investeringen in de openbare ruimte gedaan moeten worden kan dat ook worden gehaald uit de algemene reserve, zie bijvoorbeeld de verkoop van de grond in Bergwijkpark voor 20 miljoen. Er kan dus worden gekozen om deze uitgave wel te doen en daar een half miljoen of 1 miljoen voor uit te trekken om dit ten goede te laten komen aan de openbare ruimte.

De fractie is zeer teleurgesteld in het antwoord op de motie over de dikke bomen want in het antwoord wordt bijna uitsluitend gewezen op de financiële gevolgen van uitvoering van de motie. Als wordt gepleit voor bomen met een grotere omvang en bladerdak wordt er gekeken hoe dat uitwerkt op het ambtelijk apparaat, capaciteit en vervoer maar er wordt niet gekeken naar de betere bijdrage aan de luchtkwaliteit, het koelen van de straat, de opslag van CO₂ en ook voor de gezondheid. Dat is heel teleurstellend en de wethouder moet zijn huiswerk overdoen door ook te komen met de positieve gevolgen van de aanplant van grotere bomen.

Ons Diemen waardeert de transparante wijze waarop het college aangeeft hoe tot dit besluit is gekomen. Wat betreft de notitie van de bomen. Staan de kosten die gemaakt zouden worden voor de uitvoering van de motie in de begroting?

GroenLinks constateert dat een groot financieel tekort is ontstaan door het inschuiven van nieuwe projecten en de stijging van de marktprijzen. Gelukkig wordt de bodemdaling goed gemonitord. Op deze manier kunnen er onderbouwde keuzes worden gemaakt in het planmatig onderhoud van de openbare ruimte. Goed is dat onderhoud aan de riolering samengaat met onderhoud aan de bestrating en dat bijvoorbeeld bij de aanleg van een speelplaats groene beplanting wordt meegenomen. Is er ook de aandacht voor duurzamer asfalt? De informatie over de bomenmotie was verhelderend.

Wethouder Sikkes zegt dat het college kiest voor een veilige optie bij het uitvoeren van het programma. Dit zal in beperkte mate drukken op het budget voor het dagelijks onderhoud en dat blijft binnen de kaders. Diemen Noord en de busbaan en ontwikkelprojecten in Holland Park vergden veel capaciteit maar gelukkig is de gemeente nu voortvarend aan de slag in Diemen Noord.

Zeker is participatie een belangrijk onderwerp maar de vraag is of dat in het PGO zijn beslag moet vinden. Natuurlijk participeren inwoners altijd voordat een wijk wordt heringericht door middel van reageren op schetsontwerpen, conceptontwerpen en definitieve ontwerpen. Uiteindelijk wordt alles gedaan aan de busbaan maar niet uit het budget van het PGO. Daaruit wordt alleen maar gedaan het onderhoud van het asfalt. De rest komt uit het door de raad al eerder beschikbaar gestelde budget. Op de vraag over de brandveiligheid in Holland Park wordt schriftelijk terugkomen. Het college stelt voor om te kiezen voor alternatief 3. In de memo over de bomenmotie wordt wel degelijk ingegaan op andere argumenten dan alleen maar financiën. Er wordt ook ingegaan op argumenten met betrekking tot water, bodemsterfte, transportbewegingen en duurzaamheid. Dat wordt dus wel degelijk meegenomen. Het is niet opgenomen in de begroting want de motie vraagt om een onderzoek. In de memo worden de resultaten daarvan gepresenteerd en het is nu aan de raad om budget te vinden om dit uit te kunnen voeren. Alle aspecten die nieuw op de markt zijn worden meegenomen en dat is ook het voordeel van het wat meer uitsmeren van het PGO waardoor op latere momenten met meer duurzame technieken de wijken kunnen worden heringericht.

Ouderenpartij Diemen merkt op dat er niets staat in de notitie wat betreft de bomenmotie over luchtkwaliteit, opslag van CO₂, gezondheid en koeling van de wijk terwijl die aspecten wel in de overwegingen van de motie zijn genoemd. Als de raad moet komen met een voorstel voor de bredere bomen zal daarop worden ingestoken bij de behandeling van de kaderbrief in het voorjaar en bij het te verwachten overschot van de jaarrekening. Immers, aanschaf van bomen is een eenmalige uitgave.

VVD benadrukt de risicoaansprakelijkheid van de gemeente voor het wegbeheer. Dus het moet niet zo zijn dat wat aan de ene kant wordt bespaard de gemeente aan de andere kant dit door claims et cetera moet bezuren. Het is fijn dat de wethouder daar oog voor heeft. Bij herhaling is verteld dat de achterstand in het onderhoud van Diemen Noord zou worden ingelopen maar het lijkt niet dat daar veel van terecht komt. Wat betreft Holland Park gaat het om de relatie parkeren in de openbare ruimte waar eventueel laadpalen zouden kunnen komen en het niet mogen opladen van elektrische voertuigen in parkeergarages.

Ons Diemen vraagt of voor de uitvoering van de motie nog een ander discussiemoment komt.

Wethouder Sikkes stelt dat dat aan de raad is. De rekenkamer doet op dit moment een onderzoek naar het bomenbeleid in de gemeente en daar zou de raad het breder bij kunnen betrekken.

Onafhankelijke Partij Diemen vraagt of de raad een keuze moet maken uit de 3 aangegeven alternatieven. Was het verhaal over de bomen op Diemen gebaseerd of op een algemeen verhaal over bomen? Diemen ligt in een polder en heeft meer last van wateroverlast dan van een watertekort. Wat gaat nu precies wel en niet gedaan worden met de busbaan?

Wethouder Sikkes heeft aangegeven dat er 3 alternatieven zijn waaruit het college een keuze heeft gemaakt. Het college stelt alternatief 3 voor aan de raad. Alleen het

asfaltonderhoud wordt meegenomen als bedrag in de reconstructie van de busbaan. De notitie over de bomen is een verhaal voor Diemen. In de basis zit de motie erbij om het te betrekken bij het PGO.

Ouderenpartij Diemen vraagt of het college concludeert dat met deze memo de bomenmotie is afgedaan.

Wethouder Sikkes zegt dat met de memo de motie is afgedaan omdat het college adviseert om het niet te doen. Conform het dictum heeft het college gegevens gegeven en daarmee is de motie afgedaan want het college wil in deze coronatijd de raad behoeden voor het doen van grote uitgaven. De raad kan dit bij een kaderbrief of bij het rekenkameronderzoek met betrekking tot het bomenbeleid betrekken maar het college adviseert om terughoudend te zijn met de financiën hiervoor omdat het college van mening is dat een prima beleid wordt gevoerd met betrekking tot bomen.

D66 constateert dat met dit raadsvoorstel het groot onderhoud wordt vastgesteld. In het collegevoorstel wordt alternatief 3 aangegeven. Dat zou duidelijker kunnen worden aangegeven in het raadsbesluit. De bomen is een heel ander verhaal.

De voorzitter is ook van mening dat in het raadsvoorstel duidelijker had moeten staan dat het voorstel is alternatief 3. Wellicht kan dit worden aangepast en geconstateerd wordt dat de wethouder hiermee instemt.

Ouderenpartij Diemen zegt dat de kosten voor het huidige bomenbeleid 1,9 miljoen zijn en bij de uitvoering van de motie zouden die 3,5-3,6 miljoen zijn. Als de motie zou worden uitgevoerd zou het tekort in het PGO alleen maar hoger worden. In die zin is dat verband er zeker maar het is aan de raad om hier verdere stappen in te zetten.

GroenLinks wijst erop dat de motie is uitgevoerd en dat het er nu om gaat of de raad hier iets mee doet.

De voorzitter concludeert dat als de raad voor het bomenbeleid meer financiën beschikbaar wil stellen zij daarvoor met een voorstel moet komen.

Wethouder Sikkes zegt dat structurele kosten ook structureel moeten worden gedekt. Het eventuele overschot in de jaarrekening is geen dekking.

Wat betreft Diemen Noord is de gemeente op dit moment tegelijkertijd bezig met het Schipperskwartier en de Vlindertuin. Daarnaast is de projectleider ook bezig geweest met het PGO en die is vanaf 2020/2021 weer volledig beschikbaar zodat dan weer snellere stappen kunnen worden gezet.

In Holland Park West komen speciale blusinstallaties om elektrische voertuigen in parkeergarages te kunnen laten parkeren. Naar de huidige parkeergarages moet worden gekeken wat überhaupt mogelijk is want dat is een nieuwe ingreep.

Ouderenpartij Diemen leest in het PGO dat de kosten voor alle bomen in 5 jaar 1,9 miljoen bedragen en als de motie gevolgd zal worden is dat 3,5-3,6 miljoen. Het verschil is 1,6 tot 1,7 miljoen. Als dat door 5 jaar wordt gedeeld wordt ongeveer uitgekomen op 3-4 ton. Die structurele kosten kunnen op diverse manieren worden gefinancierd.

Wethouder Sikkes zegt dat daarvoor dan wel een structurele dekking moet worden gevonden.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als bespreekstuk naar de raad gaat.

6. Initiatiefvoorstel Ons Diemen “Een Warmtevisie zonder verbranding van (brandstoffen vervaardigd uit) biomassa

De voorzitter meldt dat het voorstel is aangepast.

Ons Diemen legt uit dat het voorstel voortkomt uit de duurzaamheidsagenda. De fractie had vragen gesteld over hoe biomassa was omschreven in de duurzaamheidsagenda maar door de beantwoording is gezocht naar een betere omschrijving van biomassa. In die zoektocht stuitte de fractie op een initiatiefvoorstel uit Nijmegen en dat is vertaald naar de Diemense situatie. De punten 1, 2 en 3 waren zo overgenomen maar daar kwamen vragen over en de heer Timmer wees er al op dat in punt 1 ‘in principe’ staat en om de kwaliteit te verbeteren is dat veranderd in ‘in beginsel niet gewenst en moeten zoveel als juridisch mogelijk worden uitgesloten’. Punt 2 is ongewijzigd gebleven. Dat is het optimaal benutten van biomassa, bijvoorbeeld gft vergisten geeft biogas en dat kan wel worden gebruikt.

Punt 3 bestond uit een verbod en de fractie kreeg te horen dat dat moeilijk te handhaven was. Het verbod is aangepast want het mag niet indruisen tegen andere rechten, bijvoorbeeld het gebruiksrecht. Dat is nu veranderd in ‘het juridisch onderzoeken van de verschillende toepassingen van dit voorstel’. Anders zou het voorstel onuitvoerbaar zijn. Het is dus meer een oproep aan het college om te laten onderzoeken hoe dit juridisch inpasbaar is.

Wethouder Sikkes zegt dat het eerst aan de raad is om hier bijvoorbeeld de conclusie te trekken dat er een voldragen voorstel ligt en dan zal in de loop van de volgende informatieve raad door het college daar een schriftelijke reactie op worden gegeven die de raad bij de behandeling kan betrekken.

VVD vindt het een zeer sympathiek voorstel maar het is overbodig. Het voorstel is zeer complex en technisch van aard en daardoor niet in alle opzichten te doorgronden. De Diemense VVD is beslist geen voorstander van het gebruik van biomassa als brandstof maar in de duurzaamheidsagenda staat het goed en adequaat, namelijk binnen de grenzen van wat wettelijk mogelijk is gaat Diemen het gebruik van houtige biomassa als brandstof tegen. Het woord ‘in principe’ is vervangen door het woord ‘in beginsel’ maar ook dat is een voor meerdere uitleg vatbare formulering. In de duurzaamheidsagenda staat klip en klaar dat Diemen binnen de wettelijke mogelijkheden geen gebruik zal maken van biomassa maar de fractie is benieuwd naar de mening van de wethouder in dit verband en is het niet beter om dit initiatiefvoorstel bij de warmtevisie te bespreken?

Ouderenpartij Diemen vindt dat de raad serieus moet omgaan met een initiatiefvoorstel. De vraag van de fractie was echter al eerder wat dit initiatiefvoorstel toevoegt aan wat de raad al vindt over biomassa. Is het niet zo dat met dit initiatiefvoorstel wordt geprobeerd als raad om over zijn eigen graf heen te regeren want niet kan worden uitgesloten dat in de toekomst een raad met een andere samenstelling toch een aspect van biomassa wil toepassen. Voorts is het 1^e beslispunt zo geformuleerd dat het in beginsel niet gewenst is en moet zoveel als juridisch mogelijk worden uitgesloten. Dat biedt voldoende mogelijkheden om er onderuit te komen.

De fractie is zeer benieuwd naar de reactie van het college. Het kan dan terugkomen in een volgende informatieve raadsvergadering en dan kan tot besluitvorming worden overgegaan.

D66 is blij met de zinsnede in de duurzaamheidsagenda die over biomassa gaat en ook de Tweede Kamerleden blijven kritisch over biomassa maar niet precies wordt gezien wat het doel is en wat dit initiatiefvoorstel extra bijdraagt. Wat voegt dit toe aan wat al in de duurzaamheidsagenda staat? Blijkbaar wil Ons Diemen de definitie van biomassa verder invullen om op die manier juridisch het gebruik van biomassa te kunnen uitsluiten. Waarom kan dit worden uitgesloten als de gemeente Diemen dit verder zou definiëren? Op pagina 2 staat dat juist door een betere definitie van biomassa toekomstige schadeclaims zijn uit te sluiten. Wat is hiervan de onderbouwing? Beslispunt 3 lijkt meer op een motie. Wellicht moet dit worden besproken bij de warmtevisie waar heel veel van dit soort onderwerpen aan de orde komen. In ieder geval heeft de fractie heel veel vragen over nut en noodzaak van dit initiatiefvoorstel.

GroenLinks zegt dat de 2^e versie duidelijker is dan de 1^e voor wat betreft wat moet worden besloten. Het voegt echter niet veel toe aan wat er al is in de duurzaamheidsagenda. De raad is het wel eens met elkaar dat ze geen nieuwe biomassacentrale wil hebben. Met de warmtevisie kan worden bekeken wat betere opties zijn. Punt 3 van het voorstel zou als motie kunnen worden ingediend zodat het antwoord kan worden meegenomen in de verdere bespreking van de warmtevisie om als raad nogmaals een statement te maken dat biomassa voor verwarming niet de 1^e keus is.

PvdA mist bij het initiatiefvoorstel een preadvies van het college. In het begin van het initiatiefvoorstel staat dat het de bedoeling is om nieuwe en vervangende biomassacentrales in de toekomst te voorkomen maar dan worden de beslispunten 1, 2 en 3 niet begrepen. Als er straks een hele andere raad zit moet die toch anders kunnen besluiten. Als echter de technologie over 4 jaar verandert zou het best wel eens zo kunnen zijn dat een biomassacentrale wel milieuvriendelijk kan functioneren en dan zou het stom zijn dat Diemen een bepaling heeft die dat allemaal onmogelijk maakt. Wat is de meerwaarde van dit voorstel en beknót dit niet heel erg de keuzemogelijkheden voor een volgende raad? Het 3^e beslispunt is een soort motie en daar kun je niet tegen zijn. Het college moet dan echter ook komen met de voor- en nadelen van zo'n bepaling dat het in Diemen niet mogelijk moet kunnen zijn om een biomassacentrale te bouwen. Staat er bij beslispunt 2 dat sommige biomassacentrales wel mogen als ze voldoen aan de voorwaarden die bij punt 2 staan? Wat daar gezegd wordt is volstrekt onduidelijk. Daar moet een helder besluit van worden gemaakt. Bij beslispunt 2 wordt gesproken over een hoogwaardiger alternatief. Betekent dat een hogere waarde omdat het meer geld oplevert, omdat het minder milieuschade met zich meebrengt of dat het veel milieuwinst oplevert? In het besluit is dat wel een belangrijk begrip want als er aantoonbaar geen hoogwaardiger alternatief bestaat mag er blijkbaar wel een biomassacentrale? De PvdA is geen fel voorstander van biomassa maar natuurlijk moet wel altijd de vraag worden gesteld van als dit niet wordt gedaan, waar wordt dan de energie vandaan gehaald. Over 20 jaar kan het misschien met geothermie maar hoe wordt dat gedaan over 3 of 4 jaar? In ieder geval is de fractie tegen een kernenergiecentrale in Diemen.

Onafhankelijke Partij Diemen stelt dat biomassa niet de beste manier is van energieopwekking. Overigens is het heel gedurfd van Ons Diemen om biomassa te herdefiniëren en om op zoek te gaan naar een alternatieve manier om energie opwekken. Dus de fractie kan zich voor een groot deel wel vinden in het initiatiefvoorstel.

Wethouder Sikkes zegt dat er een ambtelijke oplegger komt op het moment dat het initiatiefvoorstel doorgeleid wordt naar een volgende informatieve raad. Wellicht wordt het initiatiefvoorstel ingetrokken als Ons Diemen denkt van hiervoor is geen draagvlak en dan is

het zonde dat er ambtelijk heel veel tijd in wordt gestoken. Zeker de juridische consequenties van beslispunt 3 is heel veel werk. Als dit integraal wordt betrokken bij de warmtevisie kan de ambtelijke capaciteit daar beter worden ingezet.

Het initiatiefvoorstel dat in Nijmegen is ingediend is op een ander moment in het traject ingediend en het ging over iets anders want daar stond in de tekst dat het college kleine biomassaketels expliciet als mogelijkheid ziet om in warmte te voorzien. Dat is in Diemen niet het geval want er is nog geen warmtevisie en er is dus nog alle ruimte om mogelijkheden op te nemen in de warmtevisie. Overigens is het maken van een initiatiefvoorstel hard werken en het college is altijd bereid om daarvoor ambtelijke ondersteuning aan te bieden voor kennis en kunde.

Ons Diemen wijst erop dat houtige biomassa in de huidige wet- en regelgeving helemaal niet voorkomt. Daarom is gezocht naar een goede definitie van biomassa want er is ook goede biomassa zoals bijvoorbeeld gft. Dit initiatiefvoorstel sluit aan op de huidige wet- en regelgeving.

D66 begrijpt dat de definitie niet bestaat in de huidige wet- en regelgeving maar Ons Diemen verwijst in het initiatiefvoorstel wel naar de huidige wet- en regelgeving.

Ons Diemen geeft aan dat houtige biomassa niet bestaat in de huidige wet- en regelgeving. Het sluit wel aan op wat er wel staat in de huidige wet- en regelgeving over biomassa. Dan kan een betere definitie worden geformuleerd over wat in Diemen wel of niet gewenst is. Uiteindelijk gaat het om het stabiliseren van de leefbaarheid in Diemen en dat mag in de toekomst zeker niet verslechteren. Dus duidelijkheid verschaffen aan toekomstige initiatiefnemers voor woningbouw. Dan is het belangrijk dat duidelijk wordt aangegeven wat in Diemen wel of niet is gewenst. Als de gemeente een kader heeft gesteld van wat ze wel of niet wenst sluit dat schadeclaims uit van eventuele initiatiefnemers.

D66 vraagt hoe het definiëren van biomassa dan leidt tot minder schadeclaims.

Ons Diemen merkt op dat in de duurzaamheidsagenda staat dat houtige biomassa niet wenselijk is maar dat is een vrij ruim begrip dat niet voorkomt in wet- en regelgeving. Als de definitie beter wordt geformuleerd wordt voorkomen allerlei interpretaties van wat is houtige biomassa.

Ieder voorstel beperkt toekomstige generaties maar een besluit is zo lang geldig tot het volgende besluit genomen is. Wat dat aangaat worden op dit moment geen nadelen gezien voor de toekomst. In ieder geval zal worden geprobeerd om een en ander duidelijker te formuleren. Hoogwaardig heeft niets met geld te maken maar met wat je kunt doen met materialen. Het is inderdaad de bedoeling dat dit onderwerp integraal aan de orde komt bij de warmtevisie. Natuurlijk is dit voorstel netjes gejat van een ander en daarom is Nijmegen erbij betrokken maar het was meer een voorbeeld en een aanleiding en meer ook niet. Dit stuk is voor de Diemense situatie en het is met name om houtige biomassa beter te definiëren.

De voorzitter vraagt of Ons Diemen het goed vindt dat dit voorstel wordt meegenomen bij de warmtevisie of wil die fractie dat het vooraf wordt besproken en dat het dan naar de informatieve raad gaat van januari.

Ons Diemen vraagt wanneer de warmtevisie op de agenda komt.

Wethouder Sikkes zegt dat het traject voor de warmtevisie van start gaat. Het 1^e gesprek hierover is gepland op 8 december. De punten uit het initiatiefvoorstel kunnen natuurlijk tijdens dat soort sessies besproken worden en dat kan wellicht leiden tot het niet meer hoeven te spreken over het initiatiefvoorstel als geheel en dat het dus wordt ingevlochten in het traject. Er moet een reactie komen vanuit het college met betrekking tot dit stuk maar er gaat sowieso een pad worden gelopen met betrekking tot de warmtevisie en dan is het logisch om het daar te doen.

Ons Diemen hoopt dat de raad het ermee eens is dat de definitie van houtige biomassa beter kan dan zoals het nu is geformuleerd. De komende tijd wordt afgewacht en dan kan worden gezien hoe het wordt verwerkt in de warmtevisie. Het initiatiefvoorstel kan dan in januari altijd nog worden ingetrokken.

Wethouder Sikkes legt uit dat de warmtevisie met elkaar wordt opgesteld en daar is ook Ons Diemen bij. Op die manier kan dit punt en andere punten worden meegenomen.

Ons Diemen zal het initiatiefvoorstel voorlopig aanhouden en dan kan worden gezien hoe het zich ontwikkelt. In januari kan het altijd nog worden teruggetrokken.

Wethouder Sikkes wijst erop dat dit natuurlijk niet voor januari in het stuk wordt verwerkt want de warmtevisie wordt niet in het kerstreces gemaakt.

GroenLinks zegt dat dit stuk kan worden meegenomen in de warmtevisie en als Ons Diemen vindt over een paar maanden dat het daarin te weinig aandacht krijgt, dan kan het alsnog op de agenda worden gezet.

Ons Diemen is het daar voorlopig mee eens.

De griffier lijkt het desgevraagd een heel goed plan als eerst de warmtevisie wordt afgewacht.

7. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.28 uur.